

Marts 2023

Årsberetning

Forsvarskommandoen

2022

Indhold

VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER

1. LEDELSESPÅTEGNING

1.1. Påtegning	2
----------------	---

2. BERETNING

2.1. Præsentation af styrelsen	4
2.2. Ledelsesberetning	5
2.4 Målrapportering	8
2.4.1. Målrapporteringens 1. del – skematisk oversigt	8
2.4.2. Målrapporteringens 2. del – uddybende analyser og vurderinger	20
2.5. Forventninger til det kommende år	22

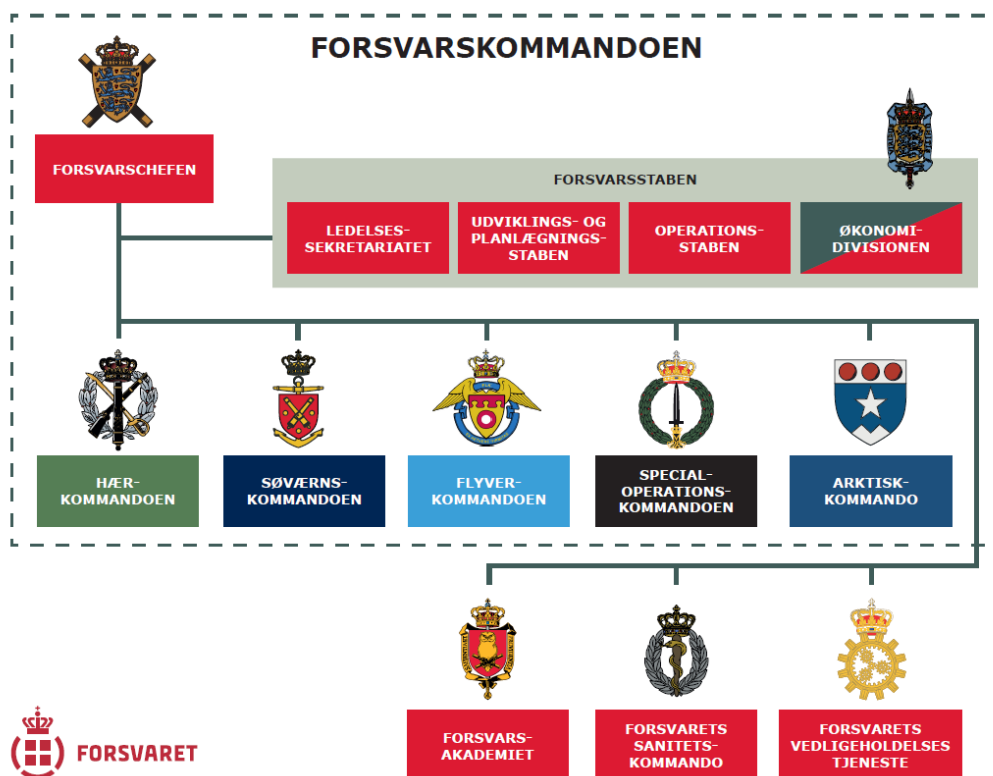
3. REGNSKAB

3.1. Anvendt regnskabspraksis	23
3.7. Bevillingsregnskab	23

Virksomhedsoplysninger

Styrelsens navn	Forsvarskommandoen
Styrelseschef	Forsvarschef, general Flemming Lentfer
Revision	Rigsrevisionen St. Kongensgade 45 1264 København K
Advokat	Kammeradvokaten Vester Farimagsgade 23 1606 København V
Banker	Danske Bank Holmens Kanal 2-12 1090 København K Statens Koncern Betalinger Girostrøget 1 0800 Høje Taastrup

Organisering af Forsvarskommandoen:

Note: Under de tre værnskommandoer, Arktisk Kommando og Specialoperationskommandoen ligger de militære enheder og stabe. Økonomidivisionen er en partnerfunktion fra Forsvarsministeriets departement.

1. Ledespåtegning

Årsberetningen er aflagt i henhold til bekendtgørelse nr. 116 af 19. februar 2018 om statens regnskabsvæsen.

Årsberetningen omfatter de bevillinger på finansloven som Forsvarskommandoen er ansvarlig for, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for finansåret 2022:

12.23 Forsvarskommando med tilhørende myndigheder og områder.

Forsvarschef general Flemming Lentfer. Foto: Sara Skytte.

1.1. Påtegning

Forsvarschefen tilkendegiver hermed:

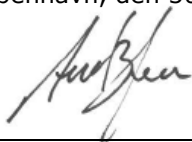
- For direktøren for Center for Strategi, Økonomi og Styring, at underskriveren ikke er bekendt med økonomiske forpligtelser ud over de i regnskabet medtagne, eksempelvis retlige tvister, kautionsforpligtelser, hensættelser og eventuel-forpligtelser, og at det aflagte regnskab indeholder de udgifter/indtægter, der vedrører driften for pågældende styrelse i regnskabsåret. Underskriveren tilkendegiver endvidere, at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.
- For departementschefen, at målrapporteringen i årsberetningen er rigtig, dvs. at målopstillingen og målrapporteringen på mål- og resultatplanen er fyldestgørende, at der er adgang til det grundmateriale, som målrapporteringen i årsberetningen bygger på, og at der ved styrelsen er arbejdsgange, som kvalitetssikrer de oplysninger og vurderinger, der indgår i årsrapporten.

København, den 29. marts 2023

Flemming Lentfer
Forsvarschef, general

København, den 30. marts 2023

Anders Bager Jensen
Direktør

København, den 31. marts 2023

Morten Bæk
Departementschef

2. Beretning

Forsvarskommandoen er en styrelse inden for Forsvarsministeriets koncern. Forsvarskommandoen arbejder inden for Forsvarsministeriets koncernfælles mission og vision:

Mission

Sammen arbejder vi for Danmarks sikkerhed, interesser og borgernes tryghed.

Vision

Vi driver og udvikler opgaveløsningen, så vi får mest mulig effekt ud af de resourcer, vi sammen råder over.

Vi er en professionel og bredt anerkendt samarbejdspartner.

Vi skaber fælles handlekraft gennem loyalt og tillidsfuldt samarbejde.

Danske F-16 fly over luftkamp over Nordsøen. Afvisningsberedskabet var i 2022 aktiveret hele 80 gange. Foto: Rune Dyrholm / Forsvaret.

DE STRATEGISKE PEJLEMÆRKER FOR 2022 VAR:

En innovativ drivkraft

Vi har fokus på at være innovative i vores opgaveløsning og udviklingen af det danske forsvar og beredskab ved at anvende nye indsigter og udfordre det eksisterende, så vi kan være på forkant med samfundets udvikling og det militære og nationale trussels- og risikobillede.

En stærk eksekveringskraft

Vi understøtter en solid eksekveringskraft på ministerområdet igennem en koordinerende, effektiv og inddragende implementering af de politiske beslutninger, således at vi evner at skabe det stærkest mulige forsvar og beredskab.

En stærk forvaltningskultur

Vi bidrager til, at ministerområdet i alle henseender praktiserer en stærk forvaltningskultur, og at vi udviser sikker dømmekraft. Når vi står vagt om god offentlig administration, styrker vi tilliden til vores arbejde for danskernes sikkerhed.

Relevante militære kapaciteter

Vi løser Forsvarets kerneopgaver ved at opstille, uddanne og indsætte relevante militære kapaciteter i overensstemmelse med lovgrundlaget, forligsaftalen og de pålagte opgaver (indsættelser og beredskaber).

Forsvaret udgør et væsentligt sikkerhedspolitisk virkemiddel. Forsvaret anvender militære midler til at fremme Danmarks og rigsfællesskabets strategiske interesser – nationalt og internationalt – i fred, krise og krig. Herunder til ultimativt at beskytte Danmarks og rigsfællesskabets befolkning og territorium. Det er i den sammenhæng, at Forsvaret forfølger og bidrager til opfyldelsen af Forsvarsministeriets fælles mission. Forsvaret varetager samtidig på vegne af Forsvarsministeriet den samlede militære virksomhed. Et kerneelement i Forsvarets virksomhed er at levere operativ effekt. Det er i den sammenhæng, at Forsvaret, støttet af ministerområdets øvrige styrelser, bidrager til opfyldelsen af Forsvarsministeriets fælles vision.

Det første SM-2 missil affyres fra en dansk fregat af Iver Huitfeldt-klassen. Installationen af missilerne giver et løft til fregatternes anvendelsesmuligheder. Foto: Flyvevåbnets Fototjeneste.

2.1. Præsentation af styrelsen

Forsvarskommandoen ledes af Forsvarschefen og er Danmarks øverste militære kommandomyndighed, som styrer og koordinerer underliggende militære myndigheder. Forsvarskommandoen omfatter følgende stabe og kommandoer: Forsvarsstaben (inklusiv Operationsstaben og Udviklings- og Planlægningsstaben), Hærkommandoen, Søværnskommandoen, Flyverkommandoen, Specialoperationskommandoen og Arktisk Kommando. Hertil kommer Forsvarsakademiet, Forsvarets Sanitetskommando samt Forsvarets Vedligeholdelsestjeneste.

Forsvarets formål og opgaver er bestemt ved lov om Forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. (forsvarsloven). De overordnede opgaver indebærer at forebygge konflikter og krig, hævde Danmarks suverænitet og fremme en fredelig udvikling i verden.

Forsvarets overordnede opgaver er kategoriseret i seks hovedopgaver:

Opgave 1: Konfliktforebyggelse, krisestyring og kollektivt forsvar.

Opgave 2: Suverænitets- og myndighedsopgaver.

Opgave 3: Tillidsskabende og stabilitetsfremmende opgaver.

Opgave 4: Fredsstøttende opgaver.

Opgave 5: Andre opgaver.

Opgave 6: Styrkeindsættelse.

Forsvarskommandoens bevilling fremgår af finanslovens konto 12.23. Der er ved lov om tillægsbevilling foretaget en række reguleringer af Forsvarskommandoens bevilling, og den samlede bevilling udgjorde herefter 9.228,7 mio. kr. i 2022 fordelt på følgende hovedkonti:

Tabel 2.1.1. Styrelsens hovedkonti

Hovedkonti	Navn	Bevillingstype
§ 12.23.01	Forsvarsstaben	Driftsbevilling
§ 12.23.02	Hæren	Driftsbevilling
§ 12.23.03	Søværnet	Driftsbevilling
§ 12.23.04	Flyvevåbnet	Driftsbevilling
§ 12.23.05	Arktisk Kommando	Driftsbevilling
§ 12.23.06	Specialoperationskommandoen	Driftsbevilling
§ 12.23.07	Forsvarets Vedligeholdelsestjeneste	Driftsbevilling
§ 12.23.20	Forsvarsakademiet	Driftsbevilling
§ 12.23.21	Forsvarets Sanitetskommando	Driftsbevilling
§ 12.23.50	Administrative bøder	Anden bevilling

2.2. Ledelsesberetning

2022 har været præget af Ukraine-krisen. Ruslands invasion af Ukraine har bragt krig ind i vores nærområde, og Danmark har valgt at stille sig i front for at støtte Ukraine både med donationer og med uddannelsesstøtte. Krigen ændrede ikke kun den sikkerhedspolitiske situation, men også måden hvorpå Forsvaret planlægger og indsætter sine enheder. Situationen har dikteret en omstilling af Forsvarets tilgang til planlægning og styring, hvor beredskaber nu får højere prioritet.

Forsvaret har gennem året arbejdet intensivt med at understøtte den operative indsats, doneret materiel til Ukraine og bidraget med uddannelsesstøtte samt gennemført et kasseeftersyn af Forsvarets organisation, bemanning og økonomi. Forsvaret har i en udførlig proces indledt udarbejdelse af et solidt grundlag for Forsvarskommandoens bidrag til Forsvarsministeriets arbejde mod det kommende forsvarsforlig. Hertil har Forsvaret understøttet opbygningen og klargøringen af Multinational Division North (MND-N) i Letland, øget kvaliteten af internationalt samarbejde samt udviklet og implementeret træningsforløb omkring imødegåelse af krænkende adfærd.

På trods af et år med krigen i Ukraine som den rammesættende begivenhed har Forsvaret opretholdt de kontinuerlige nationale og internationale indsættelser og beredskaber – fra Arktis i nord til Irak i syd. Mod øst har Forsvaret bidraget med styrker til NATO's fremskudte tilstedeværelse (eFP) i Estland og - foranlediget af Ukraine-krisen - et fregatbidrag til Østersøregionen i rammen af NATO's 'Very High Readiness Joint Task Force' (VJTF) samt et landmilitært styrkebidrag til NATO's Forsvarsplan (NFP) i Letland.

Danske soldater udsendt til NATOs fremskudte tilstedeværelse i Letland træner påkaldelse af artilleri. Foto: Thomas H. Reimann / Forsvaret

Implementeringen af Forsvarsforliget 2018-2023 har fortsat haft en markant indflydelse på året. Forsvaret arbejder løbende med implementering af forligsinitiativerne, og dette er et arbejde, der fortsætter i 2023.

Tabel 2.2.1. Årets faglige resultater

Mål	Tilfredsstillende	Mindre tilfredsstillende
1.1 Styrkede rammer for innovation i Forsvaret	x	
2.1 En sammenhængende og afstemt implementering og eksekvering	x	
2.2 Styrkelse af cyber- og informationssikkerheden		x
2.3 Styrket driftsstyring i Forsvaret	x	
3.1 Ordentlighed, tillid og integritet	x	
4.1 Internationale beredskaber og operationer	x	
4.2 Nationale beredskaber og operationer	x	
4.3 Beredskabs- og forsvarsplaner	x	
I alt	7	1

Forsvarskommandoen har i 2022 opnået tilfredsstillende opfyldelse af syv af de otte mål, som er opstillet for året. Resultatet skal ses i kontekst af et år, hvor nye og ikke-planlagte opgaver afledt af Ukraine krisen, et generelt højt aktivitetsniveau og den fortsatte forligsimplicitering samt forligsforberedelse har stillet store krav til Forsvaret. Samlet set vurderes målfrielsen derfor at være tilfredsstillende.

Fregatterne har i 2022 øget patruljeringen i Østersøen, ofte i samarbejde med fartøjer fra allierede nationer. Her overflyver danske F-16 fly en flådestyrke med fregatten Niels Juel. Foto: Forsvaret.

Tabel 2.2.2. Årets resultat (mio.kr.)

	2022
Bevilling	9.228,7
Regnskab	9.235,2
Årets resultat	<u>-6,5</u>
Tidligere års overførte overskud	152,9
Overskud herefter til videreførelse	<u>146,4</u>

Danmark ydede flere gange i 2022 Host Nation Support til amerikanske enheder, der brugte havnen i Esbjerg som station for materiel på vej mod øst. Foto: Magnus Terp / Forsvaret

Forsvarskommandoen havde i 2022 et merforbrug på 6,5 mio. kr. i forhold til en driftsbevilling på 9,2 mia. kr. Tillagt overført overskud fra tidligere år på 152,9 mio. kr. er der et overskud til videreførelse på 146,4 mio. kr.

Årets regnskabsmæssige resultat er opnået gennem en stram økonomisk styring, der ligesom tidligere år har været et fokusområde for Forsvaret. Resultatet vurderes at være tilfredsstillende.

Tabel 2.2.3. Økonomiske hovedtal (mio.kr.)

	Regnskab 2022		
Ordinære driftsindtægter (ekskl. bevillinger)	-717,1		
Ordinære driftsomkostninger	9.950,8		
- Heraf personaleomkostninger	7.903,6		
Andre driftsposter, netto	1,2		
Finansielle poster, netto	0,4		
Ekstraordinære poster, netto	0,0		
Årets resultat (ekskl. bevillinger)	9.235,2		
	Driftsbevilling		Anlægsbevilling
Indtægter	-733,6	Indtægter	0,0
Udgifter	9.968,8	Udgifter	0,0
Årets nettoudgifter (ekskl. bevillinger)	9.235,2	Netto	0,0
Bevilling inkl. tillægsbevilling, netto	9.228,7	Bevilling, indtægter inkl. Tillægsbevilling	0,0
		Bevilling, udgifter inkl. Tillægsbevilling	0,0
Årets underskud	-6,5		0,0
Til videreførelse	-6,5		

2.4 Målrapportering

2.4.1. Målrapporteringens 1. del – skematisk oversigt

Tabel 2.4.1. Skematisk oversigt over årets målopfyldelse

1.1 Styrkede rammer for innovation i Forsvaret	
Det er målet, at vi styrker Forsvarets opgaveløsning ved at udfordre gængse løsningsmodeller ved at anvende nye indsigter og strømninger (som eksempelvis IT som 'force multiplier', herunder kunstig intelligens).	Målopfyldelse
For at nå målet vil vi anvende Forsvarschefens udviklingsforum som arena for drøftelser af nye tendenser og muligheder på tværs af våbenarter og værn.	<i>Tilfredsstillende</i>
Vi vil forbedre vilkårene for bottom-up innovation ved at give myndighedscheferne mulighed for at inddrage perspektiver fra Forsvarets forskellige styringsniveauer i arbejdet i Forsvarschefens udviklingsforum.	
Vi vil anvende nye teknologier som løsninger på erkendte operative udfordringer.	

1.1 Styrkede rammer for innovation i Forsvaret

Målet er nået, når:

- Arbejdet i Forsvarschefens udviklingsforum er systematisk igangsat, og der er identificeret konkrete handlinger til udmøntning af genereret viden (fx konkrete afprøvninger af nye løsningsmodeller).
- Gennemførsel af forsøgsprojekt i samarbejde med FMI med afprøvning og udvikling af software, der vha. AI-machine learning kan klassificere fly pba. radardata, flyveprofil, højde, hastighed m.m., og der er opbygget viden om, hvordan AI kan anvendes på luftoperationer.
- Der er gennemført proof of concept på minimum yderligere ét (endnu ikke defineret) operativt område.
- Der gennemføres nødvendig koordination med departementet ift. digital transformation.

Aktiviteter og resultater:

Vedrørende FC udviklingsforum:

I 2022 har Forsvarskommandoen igangsat et udviklingsarbejde med sigte på Forsvarets udvikling i den kommende forligsperiode. Særligt det tværgående arbejde med at analysere, udvikle, vidensdele og koordinere udviklingsarbejdet på tværs af styrelser, stabe og myndigheder i hele forsvaret skal fremhæves. Mere konkret er der i rammen af udviklingsdrøftelserne behandlet nuværende såvel som forventede fremtidige operative kapaciteter, samt prioriteter inden for Forsvarets virke, med fokus på emner af tværgående karakter mellem Forsvarskommandoens myndigheder. Arbejdet har erstattet det forventede formål/resultat med at etablere og igangsætte Forsvarschefens udviklingsforum, hvorfor forum i sig selv ikke har været prioriteret.

Af kommissorium for Forsvarschefens udviklingsforum fremgår det af indhold og omfang, at Forsvarschefens udviklingsforum behandler aktuelle temaer inden for udviklingsvirksomheden. Temaerne kan omhandle konkrete problemstillinger og prioriteringer inden for udviklingsvirksomheden samt udviklingen af denne. Udviklingsforummet fokuserer særligt på emner af tværgående karakter mellem Forsvarskommandoens myndigheder. Forsvarschefens udviklingsforum vil eksempelvis behandle temaer i relation til Forsvarets udviklingsskitse, Forsvarets udviklingsrammer, koncepter med tværgående indvirkning, kapacitetsplaner, forsvarschefens prioriteringsdirektiver for de støttende styrelser, NATO styrkemål, NATO CHODs Risk Assessment (CRA) og forligsforberedelse/-implementering mv.

Formålet med Forsvarschefens udviklingsforum har i 2022 været opnået under det arbejde (Kastelsprocessen), som er udført i forbindelse med udarbejdelse af FKO input til den kommende forsvarspolitiske aftale. Det ses således at være inden for kommissoriets rammer at udviklingsdrøftelserne er blevet gennemført. Efter indgåelse af den kommende politiske aftale, er det hensigten, at Forsvarschefens udviklingsforum gennemføres med udvalgte temaer, som angivet i indhold og omfang.

Det bagvedliggende formål med Forsvarschefens udviklingsforum vurderes opnået.

Delmålets resultat vurderes på den baggrund at være tilfredsstillende.

Vedrørende forsøgsprojekt AI:

Gennemførsel af forsøgsprojekt vedr. afprøvning og udvikling af software, der vha. AI/Machine Learning kan klassificere fly pba. radardata, har været i fremdrift. Projektet er opdelt i fire faser, og udviklingsarbejdet i fase 2 skulle have været afsluttet ved årets udgang. En akkreditering af brug på Forsvarets interne netværk udestår dog stadig, hvorfor delmålets resultat vurderes mindre tilfredsstillende.

1.1 Styrkede rammer for innovation i Forsvaret

Vedrørende 'proof of concept' på yderligere ét operativt område:

SOKOM projekt "Maren" er et pilotprojekt for specialoperationsstyrkerne, som omhandler optimering af individets forudsætninger for at løse opgaverne i sin funktion ved at forebygge eller reducere skade-, smerte- og stress-problematikker, og derved mindske fravær fra tjenesten og forlænge den samlede aktive tjenestetid.

Projektet har i 2022 haft god fremdrift og er nu inde i en fase, hvor der ses grundlag for yderligere udvikling af projektet, herunder potentielt udbredelse til øvrige dele af Forsvaret. Endvidere har projektets civile forskere ved Københavns Universitet set et forskningsmæssigt grundlag for såvel videreførelse og udvidelse af projektet, hvilket vil kunne finansieres ved fondsmidler.

Delmålets resultat er på den baggrund tilfredsstillende.

Vedrørende koordination med departementet omkring digital transformation:

Forsvarsministeriets departement har udarbejdet en koncernfælles digitaliseringsstrategi. Som en del af denne strategi har Forsvarskommandoen været inddraget i arbejdet i forhold til at indarbejde en militær komponent i strategien – også betegnet Danish Common Operational Information Environment (DACOIE). Forsvarets vision og målsætninger for DACOIE er således afspejlet strategiens målsætninger, pejlemærker og initiativer. Den koncernfælles digitaliseringsstrategi blev godkendt på et koncernledelsesmøde ultimo 2022.

Delmålets resultat er på den baggrund tilfredsstillende.

Samlet vurdering:

Med udgangspunkt i vurderingen af de enkelte delmål, vurderes det samlede resultat for mål 1.1 at være tilfredsstillende.

Fregatten Niels Juel var i oktober en del af den amerikanske hangarskibsgruppe USS Gerald R. Ford Carrier Group og aflagde besøg i New York.
Foto: Mik Dyrby / Forsvaret

2.1 En sammenhængende og afstemt implementering og eksekvering

Det er målet, at vi i Forsvaret bidrager samlet til en stærk eksekveringskraft på tværs af ministerområdet. Forsvaret vil medvirke til dette gennem en styrket koordination med ministerområdets øvrige styrelser.

For at nå målet vil Forsvaret i højere grad synkronisere forligsinitiativer og styringsværktøjer på Forsvarets område med ministerområdets øvrige styrelser og departementets styringsprodukter.

Målopfyldelse

Tilfredsstillende

Målet er nået, når:

- Forsvaret har synkroniseret implementeringsplanen for Forsvarskommandoens forligsinitiativer med ministeriets øvrige styrelser.
- Forsvaret har inden for rammerne af de koncernfælles styringsprincipper og -produkter udarbejdet og implementeret en proces for synkronisering af myndighedens væsentligste styringsværktøjer med tilsvarende værktøjer i koncernens øvrige styrelser og departementet. Processen skal udarbejdes i samarbejde med relevante styrelser og departementet orienteres herom.

Aktiviteter og resultater:

Der er fra FKO's side løbende gennemført synkronisering med styrelserne mhp. implementering af forligsinitiativerne. Synkroniseringen har dog belyst en række implementeringsmæssige udfordringer, som ligger udenfor FKO's ansvarsområde.

Delmålets resultat er på den baggrund tilfredsstillende.

Forsvarskommandoen har i 2022 udviklet en model for samlet synkronisering af ressourceområderne (økonomi, personel, etablisement, materiel, IT og aktiviteter) i forhold til opgaverne (opretholdelse af kapacitet, forligsimplicitering, styrkeindsættelse, styrkeproduktion, styrkeudvikling og øvrige opgaver). Modellen sikrer en prioriteret sammenhæng mellem opgaverne og ressourcerne for at opnå den fastlagte effekt med en fremsynethed i eksekveringen af styringen på både kort og længere sigt.

Modellen er koordineret med relevante interessenter og er klar til blive udrullet, men afventer Forsvarsministeriets overvejelser ift. styringsmodeller og -regimer for det kommende forsvarsforlig. Forsvarskommandoen har i 2022 i størst mulig grad anvendt de skitserede processer internt og i tilpasset form anvendt dem til synkronisering med de støttende styrelser kapacitetsplaner inden for materiel-, IT- og etablisement.

Delmålets resultat er på den baggrund tilfredsstillende.

Samlet vurdering

Resultatet er på den baggrund samlet set tilfredsstillende.

2.2 Styrkelse af cyber- og informationssikkerheden

Det er målet, at vi styrker cyber- og informationssikkerhedstilstanden i Forsvaret.

Målopfyldelse

Mindre tilfredsstillende

For at nå målet vil vi i samarbejde med Forsvarsministeriets Cyber and Information Security Division og Kapacitetsansvarlig Koncern IT fortsætte arbejdet med:

- Risikostyring, hvor vi med planlagte mellemrum gennemfører en vurdering af informationssikkerhedsrisici og implementerer planer til håndtering af disse.
- Leverandørstyring, hvor vi tilsikrer, at outsourcede processer fastlægges og styres, for at have tillid til at de udføres som planlagt.
- Beredskabsplaner, hvor vi i beredskabsplanlægninger tager afsæt i at understøtte reetablering af normal drift, eller på hurtig genetablering til et lavere, men acceptabelt driftsniveau og begrænsning af følgevirkninger af en hændelse, f.eks. ved brug af planer for nøddrift.

Målet er nået, når:

- Forsvaret i 2022 i forhold til cyber- og informationssikkerhed har identificeret og risikovurderet alle forretningskritiske processer.
- Forsvaret har stillet cyber- og informationssikkerhedskrav til de øvrige styrelser i koncernen, der leverer service til disse processer.
- Der foreligger en ledelsesgodkendt beredskabsplan, der sikrer, at de forretningskritiske processer kan videreføres.

Aktiviteter og resultater:

Vedr. identificering og risikovurdering af alle forretningskritiske processer:

Forsvarskommandoen har haft fokus på risikostyring, idet delmål om leverandørstyring og beredskabsplaner er afhængige af risikovurderinger og dermed opfyldelse af delmål om risikostyring. Risikovurderinger skal udføres med udgangspunkt i forretningskritiske processer og deres sammenhæng til understøttende aktiver. Forsvarskommandoen har derfor fokuseret på tilførsel af informationssikkerhedsofficerer til Forsvarskommandoens struktur, der kan støtte myndigheder til løbende udførsel af denne opgave. Opbygning af kapaciteten er indledt med én ansættelse i 2022, og leverandørkravene vil først kunne udarbejdes, når der er ansat op imod 25 informationssikkerhedsofficerer i Forsvarskommandoens underliggende struktur. Dokumentation af sammenhæng mellem forretningskritiske processer og de operativt kritiske systemer er grundet behovet for informationssikkerhedsofficerer ikke gennemført i 2022, og denne dokumentation er en forudsætning for opfyldelse af delmål om risikostyring. Forsvaret har i løbet af 2022 dog vedligeholdt et overblik over sikkerhedstilstanden på operativt kritiske systemer.

Den mindre tilfredsstillende målopfyldelse vurderes primært at skyldes den manglende bemanning af informationssikkerhedsofficerer. Direktiv for ansættelse er iværksat primo 2023.

Vedr. cyber- og informationssikkerhedskrav til de øvrige styrelser i koncernen:

Alle Forsvarets systemer skal efterleve kravene i de militære sikkerhedsbestemmelser. Dette delmål er ikke opnået, da der ikke er stillet specifikke sikkerhedskrav til alle systemer med udgangspunkt i risikovurderinger af de forretningskritiske processer.

Vedr. udarbejdelse af beredskabsplaner:

2.2 Styrkelse af cyber- og informationssikkerheden

Forsvaret anvender Forsvarets beredskabsplan og øvrige planer til håndtering af større hændelser og kriser. Delmål er ikke opnået, da der endnu ikke er udarbejdet ledelsesgodkendte beredskabsplaner for alle forretningskritiske processer.

Samlet vurdering:

Med udgangspunkt i vurderingen af de enkelte delmål, vurderes det samlede resultat for mål 2.2 at være mindre tilfredsstillende.

Danmark ledede frem til maj 2022 NATOs træningsmission i Irak og bidrog til missionen med EH-101 helikoptere. Her flyver en af de danske helikoptere sammen med en italiensk helikopter. Foto: Forsvaret

2.3 Styrket driftsstyring i Forsvaret

Det er målet, at vi styrker Forsvarets operative opgaveløsning igennem en helhedsorienteret driftsstyring, der sikrer balance mellem opgaver og ressourcer på tværs af Forsvarskommandoens myndigheder, og som understøtter synkronisering med driftsplaner i støttende styrelser.

For at nå målet vil vi udvikle og ibrugtage en ny styringsmodel på Forsvarskommandoens myndighedsområde.

Hertil skal vi anvende forsvarschefens driftsforum som mekanisme til koordination og håndtering af tværgående prioriteringer og problemstillinger. Vi vil fastlægge periodiske, ordinære møder, hvor aktuelle problemstillinger med behov for grundig drøftelse kan behandles. Vi vil indkalde til ekstraordinære møder, hvis et koordinationsbehov opstår akut.

Målet er nået, når:

Målopfyldelse

Tilfredsstillende

2.3 Styrket driftsstyring i Forsvaret

- Forsvarskommandoens styringsmodel er udviklet i første version.
- Den nye styringsmodel er anvendt i forbindelse med fastlæggelse af flerårige rammer fra 2023 og frem.
- Arbejdet i Forsvarschefens driftsforum er systematisk igangsat, herunder afklaring af snitflader og afhængigheder mellem møder i nærværende forum og andre fora, såsom 1:1 møder og ugentlige chefmøder.

Aktiviteter og resultater:

Vedr. udvikling af Forsvarskommandoens styringsmodel i første version

Forsvarskommandoens nye styringsmodel udvikles og implementeres parallelt. Styringsmodellens første del består af et dimensioneringsgrundlag. Dette grundlag er udviklet og implementeret ved kommandoer og myndigheder. Styringsmodellens dimensioneringsgrundlag danner afsæt for vurderinger af personalebehov og -ressourcer i forhold til de operative opgaver. Planlægningsgrundlaget er fortsat under udvikling og udarbejdelse og afhænger af beslutninger omkring det kommende forlig.

Med modellens sammensætning og anvendelse i det forligsforberedende arbejde vurderes delmålet tilfredsstillende opfyldt.

Vedr. anvendelse af ny styringsmodel i forbindelse med flerårige rammer

Implementeringen af Forsvarskommandoens nye styringsmodel har i 2022 været påvirket af et øget aktivitetsniveau ved kommandoer og myndigheder som følge af Ukraine krisen samt af det forligsforberedende arbejde. Derfor er kun dele af modellen udrullet i 2022.

Styringsmodellen er ikke anvendt for fastlæggelse af rammer for 2023, da forligsøkonomien fortsat ikke er fastlagt.

Delmålet vurderes derfor for at være mindre tilfredsstillende.

Vedr. igangsættelse af arbejdet i Forsvarschefens Styringsforum (tidligere kaldet driftsforum)

Arbejdet i Forsvarschefens Styringsforum (tidligere kaldet driftsforum) er systematisk igangsat. Der er planmæssigt (jf. forummets kommissorium) afholdt tre møder i 2022. På det første møde blev en række aktuelle tematikker og problemstillinger behandlet. På det andet møde blev de økonomiske planlægningsrammer for 2023 fastlagt. På det tredje møde blev der drøftet principper for håndtering af merplanlægning i 2023 samt orienteret om seneste status og fremadrettet plan vedr. den ny styringsmodel.

Delmålet vurderes samlet set tilfredsstillende.

Samlet vurdering:

Resultatet vurderes på den baggrund samlet set tilfredsstillende.

Inspektionsskibet Hvidbjørnen på patrulje ved Grønland i december 2022. Foto: Søren Dreijer og Christian Thøgersen/1 Eskadre

3.1 Ordentlighed, tillid og integritet

Det er målet, at styrke Forsvarets forvaltningskultur ved at:

- Fortsætte arbejdet med at kortlægge og opdatere Forsvarets forvaltningsgrundlag.
- Tydeliggøre chefers ansvar og handlepligt.
- Sikre en bevidsthed om, at det ikke har konsekvenser at påpege forhold, der af medarbejderen ikke vurderes i orden, og hvor alle er bevidste omkring deres ansvar og pligter.
- Medvirke til, at der generelt i samfundet er en opfattelse af, at vi i Forsvaret løser vores opgaver professionelt og har orden i tingene.

For at nå målet vil Forsvaret fortsætte arbejdet med:

- En afdækning af behovet for opdatering af Forsvarets forvaltningsgrundlag og parallelt hermed en prioritering og implementering af de identificerede behov for justeringer/opdateringer.
- Kontrol og tilsyn med overholdelsen af forvaltningsgrundlaget.
- Formidling af og uddannelse i forvaltningsgrundlaget.
- Implementering af Forsvarets whistleblower ordning.

Opnåelsen af målet vil blive vurderet ud fra, om initiativerne er iværksat og implementeret. Forsvaret vil gennemføre kontrol af udvalgte konkrete justeringer af Forsvarets forvaltningsgrundlag og faktisk gennemført forvaltning.

Aktiviteter og resultater:

Vedrørende opdatering af Forsvarets forvaltningsgrundlag:

Forsvarskommandoen har videreført den opdatering af forvaltningsgrundlaget, der blev initieret men ikke fuldt ud afsluttet i 2021. Målsætningen var, at dette skulle være tilendebragt medio 2022.

Forsvarskommandoen har månedligt fulgt op på fremdriften ved de ansvarlige myndigheder mv. inden for Forsvarskommandoens myndighedsområde.

Målopfyldelse

Tilfredsstillende

3.1 Ordentlighed, tillid og integritet

Forsvarskommandoen har i 2022 endnu ikke afsluttet den planlagte opdatering af det samlede forvaltningsgrundlag. Forsvarets stabe, kommandoer og myndigheder har samlet set opnået en målopfyldelse på 62 % opdaterende publikationer. Den manglende målopfyldelse skyldes bl.a. behovet for omprioritering af de rådige ressourcer grundet udefrakommende faktorer, herunder den sikkerhedspolitiske situation. Hertil kommer, at der med hensyn til grænsedragning af en række udestående publikationer fortsat udestår en afsluttende afklaring ved Forsvarsministeriets departements foranstaltning forud for, at Forsvarskommandoen kan afslutte den pålagte opgave.

Forsvarskommandoen har revitaliseret arbejdet med de udestående bestemmelser, og forventer at være i mål inden sommeren 2023.

Delmålets resultat vurderes på den baggrund mindre tilfredsstillende.

Vedrørende kontrol og tilsyn med forvaltningsgrundlaget:

Kontrol og tilsyn med forvaltningsgrundlaget er en opgave, som påhviler de enkelte værn, herunder opdatering af grundlag, justering og udvikling. Dette pågår løbende.

Der er eksempelvis gennemført fem kontrol- og kontaktbesøg ved Hæren med dertilhørende opfølgning, ligesom ledelsesinformationsværktøjet (LIS) anvendes på månedsbasis i de enkelte værn. Dette mhp. løbende at føre tilsyn med deres virksomhed, herunder gennemføre kontrol af økonomi, rekvisitioner og arbejdstid samt styrkeindsættelse i f.t. de enkelte værns forvaltningsgrundlag.

Delmålets resultat er på den baggrund tilfredsstillende.

Vedrørende uddannelse i forvaltningsgrundlaget:

Forsvarsakademiet har i 2021 og 2022 gennemført de planlagte aktiviteter vedr. ordentlighed, tillid og integritet. Ordentlighedsstrategien indgår generelt på kurser og uddannelser på alle niveauer fra løjtnant til chefniveau. Civile og militære chefer har desuden haft til opgave at gennemføre særlige kurser i god forvaltningsskik indtil september 2022, hvorefter der er sendt en rapportering frem i oktober 2022, hvoraf det fremgik at 83 % havde gennemført uddannelsen.

Der er herudover gennemført følgende kurser og uddannelser i 2022 for at styrke Forsvarets forvaltningskultur; Kursus i strategisk ledelse (KiSL) for chefruppen, ILO Grundmodul og FLEX Styring på Master i Militære Studier (MMS), Grundlæggende militært ledelsesmodul på Den Militære Diplomuddannelse (MDU) ligesom der udbydes efteruddannelseskurser i Ledelse, Førings, Styring og Forvaltning fra 2023 indeholdende både Kodeks VII og Ledelsesgrundlaget.

Samlet set medvirker Forsvarsakademiet til, at forvaltningsgrundlaget fremstår opdateret, tydeligt og tilgængeligt. Uddannelserne bidrager til, at chefer og ledere er bevidste om deres ansvar og handlepligt samt at chefer skaber lokale kulturer, hvor det ikke har konsekvenser at påpege uhensigtsmæssige forhold.

Delmålets resultat er på den baggrund tilfredsstillende.

Vedrørende Forsvarets whistleblower ordning:

Forsvarets whistleblower ordning er forankret i Ledelsessekretariatet i Forsvarskommandoen og implementeret i overensstemmelse med de retningslinjer, der er udsendt af Justitsministeriet og Statens IT, samt opfølgende vejledninger fra Forsvarsministeriets Interne Revision (FIR) på vegne af Forsvarsministeriets departement, der følger af lov om beskyttelse af whistleblowere.

Behandlingen af indberetningerne sker i overensstemmelse med Justitsministeriets vejledning og inden for de fastsatte terminer.

3.1 Ordentlighed, tillid og integritet

Delmålets resultat er på den baggrund tilfredsstillende.

Samlet vurdering:

Med udgangspunkt i vurderingen af de enkelte delmål, vurderes det samlede resultat for mål 3.1 at være tilfredsstillende.

Danmark bidrog også i 2022 til NATOs rådgivningsmission i Irak. Her er det en dansk soldat, der er klar til en patrulje fra Union III lejren i Bagdad. Foto: Tue Skals / Forsvaret

4.1 Internationale beredskaber og operationer

Det er målet, at Forsvaret opstiller bidrag til de pålagte beredskaber i rammen af NATO og allierede, udsender de planlagte styrker samt opstiller og udsender bidrag til eventuelle nye behov opstået igennem året.

For at nå målet skal Forsvaret rettidigt dedikere ressourcer og fokus til den nødvendige styrkeproduktion samt løsningen af denne kerneopgave, så opgaven kan løses inden for rammerne og i koordination med de øvrige opgaver.

Opnåelsen af målet vil blive vurderet ud fra, om pålagte beredskaber er opfyldt, og at enheder er blevet indsat rettidigt med den nødvendige logistiske understøttelse, samt hvorvidt indsættelserne er gennemført i overensstemmelse med det politiske beslutningsgrundlag.

Aktiviteter og resultater:

Forsvarskommandoen har - støttet af værnskommandoer, Specialoperationskommandoen, Arktisk Kommando og koncernens øvrige styrelser - indsat styrker i en række internationale operationer der omfatter:

- NATO Mission Irak.
- Mellemøsten - Operation Inherent Resolve.
- Guinea Bugten - Operation MERIDIAN – Fregatten ESBERN SNARE indsættelse i Antipirateri Operation.

Målopfyldelse

Tilfredsstillende

4.1 Internationale beredskaber og operationer

- Combined Maritime Forces – Bahrain.
- Hormuz-strædet – Operation AGENOR – stabsbidrag.
- Mali - Operation Task Force TAKUBA.
- Estland - enhanced Forward Presence.
- NATO forsvarsplan Letland.
- NATO enhanced Air Policing.
- NATO enhanced Vigilance Activities.
- NATO's flådestyrke – Fregatten PETER WILLEMOS og fregatten ESBERN SNARE.
- Støtte til politiet – FRONTEX (Den europæiske grænse- og kystvagt).
- Kosovo - Kosovo Force (KFOR).
- UKRAINE – Operation ORBITAL (Britisk ledet kapacitetsopbygningsmission).
- NATO integreret luftforsvar på Island.
- FN i Mali – United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali (MINUSMA).
- FN i Mellemøsten – United Nations Truce Supervision Organisation (UNTSO).
- Sydkorea – United Nations Command.

Følgende særlige forhold skal fremhæves:

Forsvaret har som følge af krisen i Ukraine justeret beredskaber, og omdisponeret enheder fra andre internationale og nationale operationer til nationalt og regionalt fokus. Herunder har Forsvaret i 2. halvår gennemført en række uddannelsesaktiviteter af ukrainske soldater i Storbritannien og Danmark.

Resultatet vurderes på den baggrund at være tilfredsstillende.

4.2 Nationale beredskaber og operationer

Det er målet at fastholde fokus på den voksende portefølje af nationale opgaver med beredskaber og operationer, herunder i relation til den nationale forsvarsopgave og de forligsbestemte opgaver, så Forsvaret opstiller de pålagte beredskaber og indsætter de nødvendige styrker til at løse opgaverne.

Målopfyldelse

Tilfredsstillende

For at nå målet skal Forsvaret have fokus på den nødvendige styrkeproduktion, herunder prioritere enhederne rettidigt i opbygningen for at opfylde denne kerneydelse for Forsvaret, som har en meget høj prioritet. Ved akut opståede behov opnås målet igennem prioritering af opgaver, klare militærfaglige anbefalinger og fleksibilitet.

Opnåelsen af målet vil blive vurderet ud fra, om pålagte beredskaber er opfyldt, at enheder er blevet indsat rettidigt, samt at indsættelserne er gennemført med en fagligt tilfredsstillende løsning af opgaverne, og relevant bidrager til NATOs afskrækkelse samt modsvar på trusler.

Aktiviteter og resultater:

Forsvarskommandoen, værnskommandoer, Specialoperationskommandoen og Arktisk Kommando har indsat styrker i en række nationale operationer, jf. Operationsstabens Handlingsprogram 2022.

Operationsstaben har, som følge af krisen i Ukraine, justeret Forsvarets beredskaber og omdisponeret enheder fra INTOPS og NATOPS med henblik på et øget nationalt og regionalt fokus:

- Fregatten ESBERN SNARE blev hjemtaget fra anti-piraterioperation i Guineabugten i starten af året, da den skulle indgå i den nationale opgaveløsning.

4.2 Nationale beredskaber og operationer

- Fregatten ESBERN SNARE blev i efteråret tilbageført fra NATO kommando til national kommando med henblik på løse den nationale opgave, der fulgte efter lækagerne på gasrørledningerne NORDSTREAM øst for Bornholm.
- Grænseopgaverne samt bevogtningen af de jødiske installationer i København blev tilbageført til politiet.
- Det luftmilitære F-16 afvisningsberedskab blev styrket ved etablering af et fremskudt beredskab på Bornholm. Dette blev i december ændret til en periodevis og situationsbestemt tilstedeværelse.
- Styrket overvågning med fokus på Østersøen for så vidt angår både luftrummet og farvandet.

De luftmilitære og maritime beredskaber samt redningsberedskabet har været på plads gennem hele året og løst opgaven - dog med lejlighedsvis udfald på materielsiden. Overordnet set har opgaven været løst tilfredsstillende, idet kritisk udfald er blevet håndteret ved anvendelse af andre kapaciteter, der således har løst flere opgaver.

I det arktiske område har beredskaberne været på plads. Der har været mindre materiel udfald i relation til de sejlene enheder inkl. ift. helikopterkapaciteten. Det har på trods af disse udfald dog været muligt at løse de pålagte operative opgaver med enkelte begrænsninger. Inspektionsskibene har været udfordret af kritiske personelmangler mod slutningen af året. Der er iværksat en række tiltag, der skal imødegå denne udvikling.

Grundet reduceret stelrådighed for flytypen Challenger, har tilstedeværelsen med Luftgruppe Vest i Grønland været reduceret i 2022, hvilket for denne isolerede kapacitet vurderes at være mindre tilfredsstillende.

Samlet vurdering:

Med udgangspunkt i vurderingen af de enkelte delmål vurderes det samlede resultat for mål 4.2 at være tilfredsstillende.

Kommandoen over det danske bidrag til NATO forsvarsplaner i Letland overdrages fra hold 1 til hold 2. Foto: Thomas H. Reimann / Forsvaret

4.3 Beredskabs- og forsvarsplaner

Det er målet at fortsætte det aktive arbejde med udarbejdelsen af de nationale beredskabs- og forsvarsplaner. Herudover er målet at bidrage til udviklingen af regionale beredskabs- og forsvarsplaner særligt i rammen af NATO.

Målopfyldelse

Tilfredsstillende

For at nå målet skal Forsvaret dedikere ressourcer og fokus til den kontinuerlige opdatering og udvikling af planerne, herunder have fokus på hvordan Forsvarets samlede kapaciteter bringes i spil på tværs af nationale og internationale planer.

Der ses en særlig sammenhæng til mål 1.1 om styrkede rammer for innovation i Forsvaret.

Opnåelsen af målet vil blive vurderet ud fra, at der gennemføres en systematisk evaluering af behov for udarbejdelse af nye samt opdatering af eksisterende planer, herunder om der er sammenhæng i planlægningen af forsvarrets samlede kapaciteter til nationale og internationale beredskaber.

Aktiviteter og resultater:

Forsvarskommandoen har i løbet af 2022 støttet Joint Force Command Brunssum (JFCBS) og Joint Force Command Norfolk (JFCNF) i deres udvikling af regionale forsvarsplaner samt kommenteret på SACEURs Sub Strategic Plans.

De regionale forsvarsplaner er afleveret til SHAPE ultimo 2022 og afleveres til politisk godkendelse medio april 2023. Der er tillige etableret tættere kontakt til United States EUCOM mhp. at påbegynde tættere integration af planer. Nordic Defence Concept er tillige blevet udviklet i indledende form, og der tages højde herfor i den nationale forsvarsplan.

Forsvarets nationale planlægning er i løbet af 2. halvår 2022 blevet revideret. Planerne integrerer Joint Force Command Brunssum (JFCBS) og Joint Force Command Norfolk (JFCNF) forsvarsplaner ud fra den forståelse, at forsvarrets planer skal undergå justeringer som følge af den politiske godkendelsesproces af NATO's forsvarsplaner. Dette er der taget tidsmæssig højde for i den fremadrettede føringsvirksomhed. Revisionen af forsvarrets nationale planer er gennemført i tæt samarbejde med værn, kommandoer og styrelser.

Danmarks planer fremstår nu tættere på NATOs nøgleplaner, parat til at integrere koalitionskoncepter og nationale aftaler om forsvarsplanssynkronisering. I form og udtryk er den nationale forsvarsplan tillige tilnærmet NATO af hensyn til nemmere gensidig forståelse ved forsvarsplanssynkronisering.

Den nationale forsvarsplan vil gå fra at være et periodisk opdateret produkt til at være konstant ressourcesat og under kontinuerlig opdatering henset til den forventede udvikling i såvel NATO's som partneres planer. Det skal hertil bemærkes, at andre sektorer også er begyndt at se nærmere på krisepanlægning, hvorfor en kontinuerlig opdatering også ift. støtte til og samarbejde med andre sektorer er relevant.

Resultatet vurderes på den baggrund at være tilfredsstillende.

2.4.2. Målrapporteringens 2. del – uddybende analyser og vurderinger

Mål: 1.1 Styrkede rammer for innovation i Forsvaret

Det er alene delmålet omkring Artificial Intelligence (AI), der vil blive behandlet herunder henset til målopfyldelsesgraden på dette delmål. Årsagen til at delmålet er vurderet mindre tilfredsstillende, skyldes manglende sikkerhedsakkreditering og godkendelse ved Forsvarets Efterretningstjeneste (FE).

Udfordringerne beror primært på manglende ressourcer ved FE til at gennemføre sikkerhedsakkrediteringen af Joint ISR Management Application Processing System (JIMAPS), som er det system, AI projektet (Machine Learning algoritmen) kører på. Grundet manglende adgang til infrastruktur med live radar data, er test udført på simulerede real time data, som har givet tilfredsstillende resultater. Næste delmål i projektet (fase 3) er udvikling af yderligere funktionaliteter og raffinering af de allerede udviklede (early warning og tracking), herunder træning af algoritmen på live data, så fase 2 endeligt kan afsluttes.

Sikkerhedsakkrediteringen vurderes at være den største hindring for projektets gennemførelse. Mitigering gennem en midlertidig akkreditering har ikke været mulig at opnå ved FE.

Mål: 2.2 Styrkelse af cyber- og informationssikkerheden

Forsvarskommandoen havde ved årets begyndelse ikke overblik over de forretningskritiske processer eller understøttende systemer. Der var endvidere ikke overblik over sikkerhedstilstanden for de systemer, som Forsvaret anvender og tilstanden af de sikkerhedsforanstaltninger, som Forsvaret har ansvar for.

I løbet af året blev der iværksat en række aktiviteter til imødegåelse af disse udfordringer.

- 1) Udarbejdelse af et bestemmelsesgrundlag for identifikation og risikostyring af forretningskritiske processer og understøttende aktiver.
- 2) Udsendelse af FRAGO 25 i rammen af Joint Coordination Order 001, samt efterfølgende vurdering af sikkerhedstilstand.
- 3) Gennemførelse af egenkontrol gennem Center for Cybersikkerheds 38 beredskabstiltag.

Bestemmelsesgrundlaget har været i høring ved Forsvarets myndigheder og forventes at kunne udgives i 1. kvartal 2023.

FRAGO 25 udgør en samlet liste over operativt kritiske systemer i Forsvaret, som alle værn og kommandoer har bidraget til at udarbejde. Der er igangsat en proces med FE og FMI for udarbejdelse af risikovurderinger, som ikke er tilendebragt.

CFCS udsendte i fm. Ruslands invasion af Ukraine 38 beredskabstiltag, der overordnet set er de vigtigste sikkerhedsforanstaltninger, som koncernen skal implementere. Her er der taget udgangspunkt i de systemer, der er erkendt gennem FRAGO 25. Primo 2023 er det ca. 50% af systemerne der er vurderet.

Danske instruktører underviser ukrainske rekrutter under deres uddannelse i Storbritannien. Foto: Simon Elbeck / Forsvaret

2.5. Forventninger til det kommende år

Med tilsagn om nye bidrag til NATO's opgaveløsning og beredskabsforpligtelser – herunder et fregatbidrag til NATO's stående flådebidrag i Nordregionen, styrket national suverænitetshævdelse med kampfly samt deltagelse i NATO's fremskudte tilstedeværelse (eFP) i Estland og (NFP) i Letland samt deltagelse i NATO's mission i Irak – forventes 2023 at blive endnu et travlt år for Forsvaret.

I 2023 forventes Forsvaret ligeledes at skulle håndtere øvrige aspekter af Ukraine krisen, herunder træningsindsats og donationer, den forligsbestemte fortsatte omstilling af Forsvaret, implementering af eksisterende forligstiltag samt udarbejdelse og planlægning af et kommende forsvarsforlig. Forsvarskommandoen arbejder fortsat med styringsmæssige tiltag, der skal understøtte, at Forsvaret gennem en aktiv ledelse og styring kommer i mål med opgaveløsningen inden for rammen.

De operative opgaver og den økonomiske kompleksitet stiller store krav til Forsvaret. Krav Forsvaret vil imødekomme ved i 2023 at arbejde målrettet mod, at styrke Forsvarets operative opgaveløsning igennem en helhedsorienteret driftsstyring. En optimeret driftsstyring, der sikrer balance mellem opgaver og ressourcer på tværs af Forsvarskommandoens myndigheder og som understøtter synkronisering med driftsplaner i støttende styrelser.

Forsvaret vil i 2023 fortsat have fokus på tiltag til forebyggelse og håndtering af krænkende adfærd. Området har stor bevågenhed ved Forsvarets myndigheder, og i 2023 fortsættes udrulningen af et træningsforløb for militære og civile ledere med det formål at kunne identificere og handle i situationer med adfærd, der kan være af krænkende karakter.

3. Regnskab

3.1. Anvendt regnskabspraksis

Forsvarskommandoen er regnskabsmæssigt ikke en selvstændig virksomhed, der skal aflægge selvstændig årsrapport. Regnskabet for Forsvarskommandoen er således indeholdt i regnskabet for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80. Forsvarskommandoens aktiver og passiver indeholdes derfor i én samlet balance for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80 og afrapporteres i den samlede årsrapport for denne virksomhed, der omfatter følgende styrelser: Forsvarskommandoen, Hjemmeværnskommandoen, Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse og Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse.

Regnskabet i denne årsberetning består alene af et udgiftsbaseret driftsregnskab og tilhørende noter og skal derfor ses som et uddrag af det samlede regnskab for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80. I forhold til opgørelsen af generelle fællesomkostninger henvises der til den for styrelsen gældende regnskabsinstruks. Regnskabet omfatter alene de hovedkonti, som Forsvarskommandoen er ansvarlig for, jf. ledelsespåtegningen.

Regnskabet for Forsvarskommandoen er udarbejdet i overensstemmelse med statens udgiftsbaserede regnskabsprincipper, idet alle bevillinger er udgiftsbaserede, samt de nærmere retningslinjer herfor i regnskabsbekendtgørelsen, finansloven og Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning (ØAV). De nævnte principper fraviges dog på et enkelt område, idet forskudsbetalinger til leverandører vedrørende levering af materiel mv. på flerårige kontrakter indregnes og udgiftsføres i bevillingsregnskabet på betalingstidspunktet i henhold til tekstanmærkning på finansloven. Den ved udarbejdelsen af regnskabet anvendte regnskabspraksis, herunder afvigelsen fra gældende regler, svarer til den praksis, der er anvendt ved udarbejdelsen af regnskabet for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80. For nærmere beskrivelse af den anvendte regnskabspraksis henvises derfor til beskrivelsen af anvendt regnskabspraksis i årsrapporten for 2022 for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80.

3.7. Bevillingsregnskab

Tabel 3.7.1. Bevillingsregnskab for finanslovskonti på driftsbevillingen (mio.kr.)

§12.23.01 Forsvarsstaben	Regnskab 2021	Budget 2022¹	Regnskab 2022	Afvigelse
Udgifter	707,3	745,8	780,4	-34,6
Indtægter	-2,6	-10,2	-8,6	-1,6
Resultat, brutto	704,6	735,6	771,9	-36,3
Bevilling, netto	737,3	735,6	735,6	0,0
Resultat, netto	32,7	0,0	-36,3	36,3
§12.23.02 Hæren	Regnskab 2021	Budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse
Udgifter	3.399,2	3.535,8	3.499,0	36,8
Indtægter	-58,2	-52,0	-48,6	-3,4
Resultat, brutto	3.341,0	3.483,8	3.450,4	33,4
Bevilling, netto	3.325,2	3.483,8	3.483,8	0,0
Resultat, netto	-15,8	0,0	33,4	-33,4
§12.23.03 Søværnet	Regnskab 2021	Budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse
Udgifter	1.490,9	1.444,6	1.443,7	0,9
Indtægter	-43,3	-40,0	-43,0	3,0

¹ Budget 2022 er finanslov og tillægsbevilling

Resultat, brutto	1.447,6	1.404,6	1.400,6	4,0
Bevilling, netto	1.431,0	1.404,6	1.404,6	0,0
Resultat, netto	-16,6	0,0	4,0	-4,0
§12.23.04 Flyvevåbnet	Regnskab 2021	Budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse
Udgifter	2.171,9	2.425,1	2.391,6	33,5
Indtægter	-410,4	-681,0	-613,5	-67,5
Resultat, brutto	1.761,5	1.744,1	1.778,1	-34,0
Bevilling, netto	1.755,5	1.744,1	1.744,1	0,0
Resultat, netto	-6,0	0,0	-34,0	34,0
§12.23.05 Arktisk Kommando	Regnskab 2021	Budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse
Udgifter	138,9	139,7	143,6	-3,9
Indtægter	-7,8	-8,3	-8,5	0,2
Resultat, brutto	131,1	131,4	135,2	-3,8
Bevilling, netto	129,3	131,4	131,4	0,0
Resultat, netto	-1,8	0,0	-3,8	3,8
§12.23.06 Specialoperationskommandoen	Regnskab 2021	Budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse
Udgifter	321,7	332,9	318,1	14,8
Indtægter	-9,1	0,0	-2,2	2,2
Resultat, brutto	312,7	332,9	315,9	17,0
Bevilling, netto	296,6	332,9	332,9	0,0
Resultat, netto	-16,1	0,0	17,0	-17,0
§12.23.07 Forsvarets Vedligeholdelsestjeneste	Regnskab 2021	Budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse
Udgifter	773,3	731,1	729,4	1,7
Indtægter	-0,1	-0,9	-1,1	0,2
Resultat, brutto	773,2	730,2	728,3	1,9
Bevilling, netto	775,3	730,2	730,2	0,0
Resultat, netto	2,1	0,0	1,9	-1,9
§12.23.20 Forsvarsakademiet	Regnskab 2021	Budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse
Udgifter	517,6	514,4	501,4	13,0
Indtægter	-7,2	-13,4	-8,1	-5,3
Resultat, brutto	510,4	501,0	493,3	7,7
Bevilling, netto	509,6	501,0	501,0	0,0
Resultat, netto	-0,8	0,0	7,7	-7,7

§12.23.21 Forsvarets Sanitetskommando	Regnskab 2021	Budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse
Udgifter	164,8	165,2	161,6	3,6
Indtægter	-0,9	-0,1	-0,1	0,0
Resultat, brutto	163,9	165,1	161,5	3,6
Bevilling, netto	170,1	165,1	165,1	0,0
Resultat, netto	6,2	0,0	3,6	-3,6

I alt for §12.23	Regnskab 2021	Budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse
Udgifter	9.685,6	10.034,6	9.968,8	65,8
Indtægter	-539,6	-805,9	-733,6	-72,3
Resultat, brutto	9.146,0	9.228,7	9.235,2	-6,5
Bevilling, netto	9.129,9	9.228,7	9.228,7	0,0
Resultat, netto	-16,1	0,0	-6,5	6,5

Tabel 3.7.1. viser bevillingsregnskabet for finanslovkonti under Forsvarskommandoen. Forsvarskommandoen havde i 2022 et merforbrug på 6,5 mio. kr. i forhold til en netto driftsbevilling på 9,2 mia. kr.

En gummibådsbesætning fra Vædderen under en opgave ved Færøerne. Besætningen omfatter værnepligtige, der afslutter deres uddannelse i Søværnet med sejlads i kongerigets nordlige farvande. Foto: Sophia Bianca Salskov Jakobsen / Forsvaret

§12.23.01: Merforbruget kan overvejende henføres til, at der tidligere på året blev afleveret midler til omprioritering ud fra en risikobaseret tilgang med forventning om udfald, som ikke har materialiseret sig. Dette skyldes blandt andet uforudsete prisstigninger sidst på året vedrørende SECURITAS tilsyn, havmiljøovervågning og satellitkommunikation.

§12.23.02: Mindreforbruget kan overvejende henføres til omflytning af bevilling på tillægsbevillingslovsforslaget, der skal sikre tilstrækkelig bevilling på de enkelte hovedkonti til at imødegå et eventuelt uforudset forbrug i slutningen af året. Omflytningen er sket som led i den almindelige rebudgettering, hvor kontoen er tilført bevilling, idet der også er taget hensyn til opsparingen på hovedkontoen primo året.

§12.23.03: Mindreforbruget kan overvejende henføres til omflytning af bevilling på tillægsbevillingslovsforslaget, der skal sikre tilstrækkelig bevilling på de enkelte hovedkonti til at imødegå et eventuelt uforudset forbrug i slutningen af året. Omflytningen er sket som led i den almindelige rebudgettering, hvor kontoen er tilført bevilling, idet der også er taget hensyn til opsparingen på hovedkontoen primo året.

§12.23.04: Merforbruget kan overvejende henføres til, at der tidligere på året blev afleveret midler til omprioritering ud fra en risikobaseret tilgang med forventning om udfald, som ikke har materialiseret sig. Dette skyldes primært at en række aktiviteter er blevet dyrere end forventet samt ændringer i flyveplanen ved strategisk lufttransport fra flyvninger med Forsvarets egne kapaciteter til civilt chartrede fly.

§12.23.06: Mindreforbruget kan overvejende henføres til omflytning af bevilling på tillægsbevillingslovsforslaget, der skal sikre tilstrækkelig bevilling på de enkelte hovedkonti til at imødegå et eventuelt uforudset forbrug i slutningen af året. Omflytningen er sket som led i den almindelige rebudgettering, hvor kontoen er tilført bevilling, idet der også er taget hensyn til opsparingen på hovedkontoen primo året.

§12.23.20: Mindreforbruget kan overvejende henføres til omflytning af bevilling på tillægsbevillingslovsforslaget, der skal sikre tilstrækkelig bevilling på de enkelte hovedkonti til at imødegå et eventuelt uforudset forbrug i slutningen af året. Omflytningen er sket som led i den almindelige rebudgettering, hvor kontoen er tilført bevilling, idet der også er taget hensyn til opsparingen på hovedkontoen primo året.

Tabel 3.7.2. Regnskabs- og budgetspekifikation (mio.kr.)

§ Konti på finansloven	Regnskab 2022	Budget 2023²
Nettoudgift	9.235,2	8.744,7
Udgift		
16. Husleje, leje af arealer, leasing	45,1	13,8
17. Internt statsligt køb af varer og	32,9	0,0
18. Lønninger / personaleomkostninger	7.903,6	7.736,9
19. Fradrag for anlægsløn	0,0	0,0
22. Andre ordinære driftsomkostninger	2.007,2	1.491,6
26. Finansielle omkostninger	0,4	0,0
41. Overførselsudgifter til EU og øvrige	0,1	0,0
43. Interne statslige overførselsudgifter	16,6	1,4
44. Tilskud til personer	0,3	0,0
46. Tilskud til anden virksomhed	0,6	2,0
50. Immaterielle anlægsaktiver	0,0	0,0
51. Materielle anlægsaktiver	0,1	0,0
61. Tilgodehavender	-38,2	0,0
Indtægt		
11. Salg af varer	-661,6	-490,7
12. Internt statsligt salg af varer og	-24,8	0,0
21. Andre driftsindtægter	-13,4	-10,3

² Budget er lig Nyt FFL 2023.

§ Konti på finansloven	Regnskab 2022	Budget 2023²
25. Finansielle indtægter	0,0	0,0
30. Skatter og afgifter	-3,1	0,0
31. Overførselsindtægter fra EU	-30,7	0,0
33. Interne statslige overførselsindtægter	0,0	0,0

Tabel 3.7.3. Akkumuleret resultat (mio.kr.) (Udarbejdes af Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse)

Hovedkonti	Ult. 2019	Ult. 2020	Ult. 2021	Resultat 2022	Ult. 2022
Driftsbevilling § 12.23.01	21,3	24,2	56,9	-36,3	20,7
Driftsbevilling § 12.23.02	-2,0	48,0	32,2	33,4	65,5
Driftsbevilling § 12.23.03	0,7	19,6	3,0	4,0	6,9
Driftsbevilling § 12.23.04	-6,0	40,6	34,5	-34,0	0,6
Driftsbevilling § 12.23.05	4,0	7,3	5,5	-3,8	1,8
Driftsbevilling § 12.23.06	1,9	13,3	-2,8	17,0	14,3
Driftsbevilling § 12.23.07	6,2	8,1	10,2	1,9	12,1
Driftsbevilling § 12.23.20	7,5	6,7	5,8	7,7	13,6
Driftsbevilling § 12.23.21	4,0	1,2	7,4	3,6	11,0
Samlet resultat	<u>37,6</u>	<u>169,0</u>	<u>152,9</u>	<u>-6,5</u>	<u>146,4</u>

Værnepligtige fra Opklaringsbataljonen på Bornholm gennemfører træning i Vang Granitbrud på øen. Den ugentlige fælles træning er med til at skabe sammenhold og korpsånd blandt de værnepligtige. Foto: Sophia Bianca Salskov Jakobsen / Forsvaret

*Forsvarskommandoen
Holmens Kanal 9
1060 København K*

*Telefon: +45 7284 0000
E-mail: fko@mil.dk
www.forsvaret.dk*

*EAN: 5798000201507
CVR: 16 28 71 80*